

DR. GYERGYÁK FERENC

TANÁRSEGÉD

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM ÁLLAMTUDOMÁNYI ÉS KÖZIGAZGATÁSI KAR
SZAKIGAZGATÁSI ÉS SZAKPOLITIKAI INTÉZET

Önkormányzati rendeletek törvényességi felügyelete 2012–2014

1. Bevezető

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Möt.) megalkotásának általános célja egy olyan modern, költségtakarékos, feladatorientált önkormányzati rendszer kiépítése volt, amely lehetőséget biztosít a demokratikus és hatékony működésre, ugyanakkor – a választópolgárok önkormányzáshoz való kollektív jogait érvényre juttató és védendő módon – szigorúbb (felügyeleti jellegű) kereteket szab az önkormányzati autonómiának.¹ A Möt. 2012. január 1-jétől – a helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzése² helyett – bevezette a szélesebb eszköztárral rendelkező és szigorúbb kontrollt jelentő törvényességi felügyelet intézményét³, amelynek célja a helyi önkormányzat képviselő-testülete, bizottsága, részönkormányzata, polgármestere, főpolgármestere, megyei közgyűlés elnöke, társulása, jegyzője működése jogszerűségének biztosítása.⁴

A törvényességi felügyelet eszközei és terjedelme jelentősen túl mutat a korábbi törvényességi ellenőrzés állami kontrollrendszerén. A Möt. a 132. § (1) bekezdésében felsorolja azokat a feladat- és hatásköröket, amelyek ellátására a fővárosi és megyei kormányhivatal a helyi önkormányzatok törvényességi felügyelete körében az Alaptörvényben meghatározott feladat- és hatáskörökön túl jogosult (lásd 1. táblázat).

Mint jól látható a Möt. széleskörű lehetőséget biztosít a fővárosi és megyei kormányhivatal számára az önkormányzati döntések, az önkormányzati szervezet és működés, valamint a feladat-ellátási kötelezettségek törvényességi felügyeletére. A felügyelet eszközei az információkéréstől a bírósági eljárás kezdeményezéséig terjednek.

A Möt. külön rendelkezik az önkormányzati rendelet bírósági felülvizsgálatáról, valamint biztosítja az ún. akustopótlás lehetőségét azzal, hogy a kormányhivatal eljárást

kezdeményezhet a bíróságnál, ha az önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettségét elmulasztotta.

Jelen írás az önkormányzati rendeletekkel kapcsolatos törvényességi felügyeleti eljárások 2012. január 1-je és 2014. december 31-e közötti eredményeit kívánja tárgyalni az alábbiakban.

2. Az önkormányzati rendeletek törvényességi felügyelete

2.1. Az önkormányzati rendelet

Az Alaptörvény *T) cikke*⁵ alapján az önkormányzati rendelet jogszabály, amely a jogforrási hierarchiában a legalsó szinten, az egyéb jogszabályok (törvények, országos szintű rendeletek) alatt helyezkedik el. Feladatkörében eljárva a helyi önkormányzat törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, illetve törvényben kapott felhatalmazás alapján önkormányzati rendeletet alkot.⁶ Az önkormányzati rendelet más jogszabállyal nem lehet ellentétes⁷, ebből következően az adott önkormányzat képviselő-testülete által alkotott önkormányzati rendelet nem lehet ellentétes magasabb szintű jogszabállyal és az adott önkormányzat képviselő-testülete által alkotott más önkormányzati rendelettel sem. Vagyis a más jogszabállyal való ellentét tilalma vertikálisan, a jogforrási hierarchia alapján is, és az adott önkormányzat illetékességi területén horizontálisan, az azonos szintű jogszabályok közötti kollízió tilalmán keresztül is érvényesül.

A Möt. szintén tartalmaz az önkormányzati rendelet vonatkozásában kogens rendelkezéseket: a rendeletalkotás a képviselő-testület (közgyűlés) át nem ruházható hatásköre⁸, a

¹ 2011. évi CLXXXIX. törvény indoklása Magyarország helyi önkormányzatairól Általános rész tizennegyedik bekezdés.

² Lásd a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 98-99. §.

³ Möt. 132–142. §.

⁴ Möt. 132. § (2) bekezdés.

⁵ „(2) *Jogszabály a törvény, a kormányrendelet, a miniszterelnöki rendelet, a miniszteri rendelet, a Magyar Nemzeti Bank elnökének rendelete, az önálló szabályozó szerv vezetőjének rendelete és az önkormányzati rendelet. Jogszabály továbbá a Honvédelmi Tanács rendkívüli állapot idején és a köztársasági elnök szükségállapot idején kiadott rendelete.*”

⁶ Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdés.

⁷ Alaptörvény 32. cikk (3) bekezdés.

⁸ Möt. 42. § 1. pont.

1. táblázat

Törvényességi felügyeleti eszközök

A kormányhivatal feladat és hatásköre	A törvény felhatalmazó rendelkezése	Kapcsolódó törvényi rendelkezés
Törvényességi felhívás	132. § (1) bekezdés a) pontja	134. §
Képviselő-testület összehívásának kezdeményezése, valamint a törvényben meghatározott esetben összehívása	132. § (1) bekezdés b) pontja	135. §
Önkormányzati rendelet Alaptörvénnyel való összhangja alkotmánybíróági vizsgálatának indítványozás kezdeményezése a Kormánynál	132. § (1) bekezdés c) pontja	136. § 2011. évi CLII. törvény
Önkormányzat határozata felülvizsgálatának kezdeményezése a területileg illetékes törvényszéknél	132. § (1) bekezdés d) pontja	139. § 2011. évi CLXI. törvény
Határozathozatali, feladat ellátási kötelezettségét nem teljesítő önkormányzattal szemben bírósági eljárás megindításának, határozathozatal pótlása elrendelésének kezdeményezése	132. § (1) bekezdés e) pontja	137-138. § 2011. évi CLXI. törvény
Javaslat a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszternek, hogy kezdeményezze a Kormánytól az Alaptörvénnyel ellentétesen működő képviselő-testület feloszlását	132. § (1) bekezdés f) pontja	125. §
Magyar Államkincstárnál a központi költségvetésből járó támogatás jogszabályban meghatározott része visszatartásának vagy megvonásának kezdeményezése	132. § (1) bekezdés g) pontja	2011. évi CXCV. törvény
Perindítás a sorozatos törvénytétést elkövető polgármester tisztségének megszüntetése iránt	132. § (1) bekezdés h) pontja	70. § 142. §
Fegyelmi eljárás kezdeményezése a helyi önkormányzat polgármestere ellen és a polgármesternél a jegyző ellen	132. § (1) bekezdés i) pontja	73. § 2011. évi CXCV. törvény
Helyi önkormányzat gazdálkodását érintő vizsgálat lefolytatásának kezdeményezése az Állami Számvevőszéknél	132. § (1) bekezdés j) pontja	2011. évi LXVI. törvény
Szakmai segítséget nyújtása a helyi önkormányzatnak a feladat- és hatáskörébe tartozó ügyben	132. § (1) bekezdés k) pontja	
Törvényességi felügyeleti bírságot kiszabása a helyi önkormányzatra a törvényben meghatározott esetekben	132. § (1) bekezdés l) pontja	141. §

Forrás: saját szerkesztés^a

^a GYERGYÁK Ferenc: Az önkormányzati törvény a gyakorlatban (Tanácsok, módszerek, alkalmazási technikák a törvény végrehajtásához), Jegyzők Dokumentumtára 38., Közigazgatás-Módszertani Bt. Pécs, 2012. 219–220.pp. ISNN: 1218-8018 ISBN: 978-963-86965-8-8

rendeletalkotáshoz minősített többség szükséges⁹, az önkormányzati rendelet aláírására¹⁰, kihirdetésére¹¹, közzétételére¹² és helyesbítésére¹³ vonatkozó szabályok.

A törvényességi felügyelet legitimitását az Alaptörvény 34. cikk (4) bekezdése biztosítja: „A Kormány a fővárosi és megyei kormányhivatal útján biztosítja a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletét.” További részletszabályokat a Möt. és a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletének részletes szabályairól szóló 119/2012. (VI. 26.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm.r.) tartalmazza.

A Möt. rendelkezései alapján – többek közt – a területileg illetékes kormányhivatal vizsgálhatja az illetékességi területén működő helyi önkormányzat képviselő-testülete

(közgyűlése) által megalkotott önkormányzati rendelet jogszerűségét, illetve a törvényen alapuló jogalkotási kötelezettségének teljesítését.

2.2. Törvényességi felügyelet eszköze a közigazgatáson belül: a törvényességi felhívás

Amennyiben a fővárosi és megyei kormányhivatal egy önkormányzati intézkedéssel összefüggésben egy vagy több jogszabálysértést észlel, vagy az Möt. 132. § (2) bekezdése szerinti érintett önkormányzat nem tesz eleget a fővárosi és megyei kormányhivatal információkérésre irányuló megkeresésének, a fővárosi és megyei kormányhivatal haladéktalanul megkezdi a törvényességi felügyeleti eszközök alkalmazását. A fővárosi és megyei kormányhivatal a törvényességi felügyeleti eszközök közül – a Korm.r. 2. § (3) bekezdésben és a 15. § (5) bekezdésében meghatározott kivétellel – elsőként a törvényességi felhívást alkalmazza.

⁹ Möt. 50. §.

¹⁰ Möt. 51. § (1) bekezdés.

¹¹ Möt. 51. § (2) bekezdés első mondata.

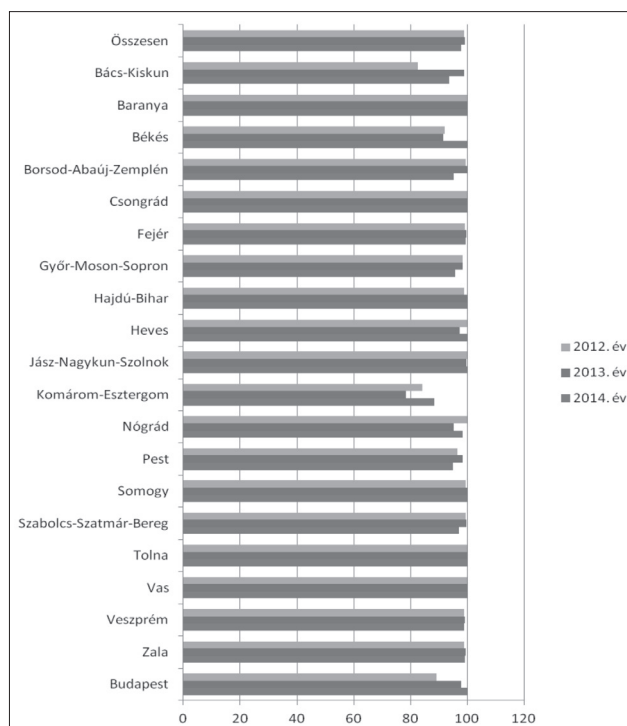
¹² Möt. 51. § (2) bekezdés második mondata.

¹³ Möt. 51. § (3) bekezdés.

A törvényességi felhívás célja a helyi önkormányzat képviselő-testülete, bizottsága, részönkormányzata, polgármestere, főpolgármestere, megyei közgyűlés elnöke, társulása, jegyzője (a továbbiakban: érintett) működése jogszerűségének biztosítása. A törvényességi felhívás – a törvényességi ellenőrzés szabályozásából átvett és a törvényességi felügyelet szabályozásával módosított – olyan preventív eszköz, amelynek célja tehát a jogsértések megszüntetése a helyi önkormányzat képviselő-testületének közreműködésével. E cél elérése érdekében, ha a fővárosi és megyei kormányhivatal jogszabálysértést észlel, a törvényességi felügyelet körében legalább harminc napos határidő tűzésével felhívja az érintett helyi önkormányzatot annak megszüntetésére. A helyi önkormányzat a felhívásban foglaltakat köteles megvizsgálni és a megadott határidőn belül az annak alapján tett intézkedéséről vagy egyet nem értéséről a fővárosi és megyei kormányhivatalt írásban tájékoztatni. A törvényességi felhívás eredménytelensége esetén a fővárosi és megyei kormányhivatal a törvényességi felügyeleti eljárás egyéb eszközeinek alkalmazásáról mérlegelési jogkörben dönt.¹⁴

Mit mutat a statisztika?

Ha a fővárosi és megyei kormányhivatal az önkormányzati rendeletalkotási eljárásban jogszabálysértést észlel, vagy azt

1. ábra
Törvényességi felhívások eredményessége (%)
Forrás: saját ábra

¹⁴ Möt. 134. §.

2. táblázat

Törvényességi felhívás (db)

[Möt. 134. § (1) bek.]

Megye/főváros	2012. év			2013. év			2014. év		
	Törvényességi felhívás			Törvényességi felhívás			Törvényességi felhívás		
	Eredményes	Eredménytelen	Összesen	Eredményes	Eredménytelen	Összesen	Eredményes	Eredménytelen	Összesen
Bács-Kiskun	33	7	40	202	2	204	144	10	154
Baranya	506	0	506	978	2	980	227	0	227
Békés	23	2	25	53	5	58	109	0	109
Borsod-Abaúj-Zemplén	356	2	358	1276	3	1279	553	28	581
Csongrád	37	0	37	250	0	250	71	0	71
Fejér	123	1	124	238	1	239	153	1	154
Győr-Moson-Sopron	122	2	124	171	3	174	154	7	161
Hajdú-Bihar	95	1	96	581	0	581	505	0	505
Heves	66	0	66	304	8	312	323	0	323
Jász-Nagykun-Szolnok	199	0	199	540	2	542	213	0	213
Komárom-Esztergom	48	9	57	102	28	130	189	25	214
Nógrád	133	0	133	332	17	349	227	4	231
Pest	112	4	116	437	7	444	110	6	116
Somogy	280	2	282	767	0	767	342	0	342
Szabolcs-Szatmár-Bereg	1236	6	1242	1048	4	1052	521	16	537
Tolna	274	0	274	1159	0	1159	199	0	199
Vas	79	0	79	208	0	208	145	0	145
Veszprém	99	1	100	450	4	454	280	3	283
Zala	199	2	201	392	2	394	124	1	125
Budapest	33	4	37	95	2	97	27	0	27
Mindösszesen	4053	43	4096	9583	90	9673	4616	101	4717

Forrás: Miniszterelnökség

3. táblázat

Törvényességi felhívások eredményessége (%)

Megye/főváros	2012. év	2013. év	2014. év
Bács-Kiskun	82,5	99	93,5
Baranya	100	99,8	100
Békés	92	91,4	100
Borsod-Abaúj-Zemplén	99,4	99,8	95,2
Csongrád	100	100	100
Fejér	99,2	99,6	99,4
Győr-Moson-Sopron	98,4	98,3	95,6
Hajdú-Bihar	99	100	100
Heves	100	97,4	100
Jász-Nagykun-Szolnok	100	99,6	100
Komárom-Esztergom	84,2	78,5	88,3
Nógrád	100	95,1	98,3
Pest	96,6	98,4	94,8
Somogy	99,3	100	100
Szabolcs-Szatmár-Bereg	99,5	99,6	97
Tolna	100	100	100
Vas	100	100	100
Veszprém	99	99,1	98,9
Zala	99	99,5	99,2
Budapest	89,2	97,9	100
Összesen	98,9	99,1	97,9

Forrás: saját táblázat

állapítja meg, hogy a helyi önkormányzat képviselő-testülete (közgyűlése) törvényes alapuló rendeletalkotási kötelezettségének nem tett eleget, a törvényességi felügyelet körében legalább harminc napos határidő tűzésével felhívja az érintettet annak megszüntetésére. Az érintett képviselő-testület (közgyűlés) a törvényességi felhívásban foglaltakat köteles megvizsgálni és a megadott határidőn belül az annak alapján tett intézkedéséről vagy egyet nem értéséről a fővárosi és megyei kormányhivatal írásban tájékoztatni.

A törvényességi felhívás eredménytelensége esetén a fővárosi és megyei kormányhivatal a törvényességi felügyeleti eljárás egyéb eszközeinek alkalmazásáról mérlegelési jogkörben dönt. Álláspontom szerint az önkormányzati rendelet vagy rendeleti rendelkezés alaptörvény-ellenessége vagy törvényellenessége esetén nem értelmezhető a Möt. 134. § (2) bekezdésében meghatározott „mérlegelési jogkörben dönt” fordulat, mivel alaptörvény-ellenesség vagy törvényellenesség esetén a lehetőség kötelezettséget jelent, kötelező a törvényességi felügyeleti eljárás egyéb eszközeinek alkalmazása az Alaptörvény vonatkozó kogens rendelkezéseire¹⁵ figyelemmel, még ha az Alaptörvény 32. cikk (4) és (5) bekezdése a „kezdeményezheti a bíróságnál” fordulatot is használja (lásd 4. táblázat).

¹⁵ Alaptörvény R) cikk (1) és (2) bekezdés, T) cikk (3) bekezdés, 32. cikk (3) bekezdés

4. táblázat

Törvényességi felhívás megalkotott önkormányzati rendelet kapcsán (db)
[Möt. 134. § (1) bek.]

Megye/főváros	2012. év	2013. év	2014. év
Bács-Kiskun	23	114	110
Baranya	115	105	17
Békés	12	7	68
Borsod-Abaúj-Zemplén	19	372	89
Csongrád	7	67	18
Fejér	57	170	76
Győr-Moson-Sopron	70	83	22
Hajdú-Bihar	14	275	307
Heves	26	181	54
Jász-Nagykun-Szolnok	131	184	73
Komárom-Esztergom	15	28	91
Nógrád	45	193	83
Pest	27	72	16
Somogy	63	318	72
Szabolcs-Szatmár-Bereg	364	7	10
Tolna	47	145	63
Vas	23	2	46
Veszprém	41	70	69
Zala	110	225	47
Budapest	16	28	1
Összesen	1225	2646	1332

Forrás: Miniszterelnökség

Harmincöt év közigazgatási múlttal, egyetemi oktatóként és szabályozási (kodifikációs) szakjogászként az önkormányzati rendeletalkotást kutatva álláspontom szerint a 4. táblázat adataihoz képest a valóság nem ilyen szép. Elég csak önkormányzati honlapokon közzétett önkormányzati rendeletek szövegeit olvasni, hogy joggal feltételezzük, a fenti statisztikai adatok és a valós helyzet közötti különbség fő oka a fővárosi és megyei kormányhivatalok törvényességi felügyeleti személyi/szakmai kapacitáshiánya és a Möt. 134. § (2) bekezdése szerinti mérlegelési jogkör közötti – napi munkavégzésben megjelenő – kapcsolat lehet.

2.3. Törvényességi felügyelet eszköze
a közigazgatáson kívül: a bírói út

Nem mindig vezet eredményre a törvényességi felhívás, és ekkor a fővárosi és megyei kormányhivatal a törvényesség helyreállítása érdekében kénytelen a közigazgatáson kívülre nyúlni és egy másik hatalmi ág, az igazságszolgáltatás bevonásával próbálja meg visszabillenteni helyére a kikökönt törvényességet. Ha a fővárosi és megyei kormányhivatal az önkormányzati rendeletet vagy annak valamely rendelkezé-

sét jogszabálysértőnek találja, kezdeményezheti a bíróságnál az önkormányzati rendelet felülvizsgálatát.¹⁶

2.3.1. Alaptörvénybe ütközés miatt alkotmánybírói eljárás kezdeményezése

Az önkormányzati rendeletek alkotmányellenességének és törvényellenességének vizsgálata korábban az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozott. 2012. január 1-jétől az Alkotmánybíróság hatáskörébe már csak az önkormányzati rendelet Alaptörvénybe ütközésének vizsgálata tartozik, a helyi önkormányzat rendeletének egyéb jogszabályba ütközése miatti vizsgálat már a Kúria hatáskörébe tartozik.

Az önkormányzati rendelet Alaptörvénybe ütközése esetén a fővárosi és megyei kormányhivatal a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszter útján¹⁷, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvényben (a továbbiakban: Abtv.) meghatározott formai és tartalmi követelményeknek megfelelő indítvány tervezetének megküldésével egyidejűleg kezdeményezi a Kormánynál az önkormányzati rendelet alkotmánybírói felülvizsgálatának indítványozását. A fővárosi és megyei kormányhivatal az indítványt a Kormánynak megküldött kezdeményezéssel egyidejűleg megküldi az érintett helyi önkormányzatnak.

Az Abtv. 37. § (1) bekezdése alapján az „Alkotmánybíróság a 24-26. §-ban meghatározott hatáskörében az önkormányzati rendelet Alaptörvénnyel való összhangját akkor vizsgálja, ha a vizsgálat tárgya az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközésének vizsgálata nélkül, kizárólag az Alaptörvénnyel való összhang megállapítása”.

A Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal 2012 júliusában a közigazgatási és igazságügyi miniszternél kezdeményezte Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a belváros forgalmi rendjéről szóló 49/2011. (XII. 29.) önkormányzati rendelete több szakaszának alkotmánybírói felülvizsgálatának indítványozását a Kormánynál. Ezt követően a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Területi Közigazgatásért és Választásokért Felelős Államtitkársága előkészítette a kormány-előterjesztés tervezetét.

Az alkotmánybírói felülvizsgálat kezdeményezésének eredményeként Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése felülvizsgálta a rendeletét és módosította a kifogásolt rendelkezéseket. Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal ezt követően felülvizsgálta a módosított rendeletet és megállapította, hogy az a módosítást után már nem sérti az Alaptörvényt, amelyre tekintettel 2012 novemberében visszavonta kezdeményezését.

Fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság eljárására nem került sor.

2.3.2. Jogszabállyal való összhang bírósági felülvizsgálatnak kezdeményezése

Önkormányzati rendelet jogszabállyal való összhangja bírósági felülvizsgálatára vonatkozó eljárásban a fővárosi és megyei

5. táblázat

Alaptörvénybe ütközés miatt alkotmánybírói eljárás kezdeményezése (db)

[Mötv. 136. § (1) bek.]

Megye/főváros	2012. év	2013. év	2014. év
Bács-Kiskun	0	0	0
Baranya	0	0	0
Békés	0	0	0
Borsod-Abaúj-Zemplén	0	0	0
Csongrád	0	0	0
Fejér	0	0	0
Győr-Moson-Sopron	1	0	0
Hajdú-Bihar	0	0	0
Heves	0	0	0
Jász-Nagykun-Szolnok	0	0	0
Komárom-Esztergom	0	0	0
Nógrád	0	0	0
Pest	0	0	0
Somogy	0	0	0
Szabolcs-Szatmár-Bereg	0	0	0
Tolna	0	0	0
Vas	0	0	0
Veszprém	0	0	0
Zala	0	0	0
Budapest	0	0	0
Összesen	1	0	0

Forrás: Miniszterelnökség

kormányhivatal a helyi önkormányzat tájékoztatásának kézhezvételétől vagy a tájékoztatás adására nyitva álló határidő eredménytelen elteltétől számított tizenöt napon belül kezdeményezheti a Kúriánál az önkormányzati rendelet jogszabállyal való összhangjának felülvizsgálatát. A bírósági eljárás megindításával egyidejűleg az indítványt a fővárosi és megyei kormányhivatal megküldi az érintett helyi önkormányzatnak is.

A Mötv. meghatározza azokat a tartalmi és formai kelleket, amelyeket a fővárosi és megyei kormányhivatal által a Kúriánál előterjesztett felülvizsgálati indítványának tartalmaznia kell:

- a Kúria által vizsgálandó önkormányzati rendeletet;
- az önkormányzati rendelet jogszabálysértőnek talált rendelkezésének megjelölését;
- azon jogszabályi rendelkezés megjelölését, amelyet az önkormányzati rendelet sért;
- annak okát, hogy a kormányhivatal az adott rendelkezést miért tartja jogszabálysértőnek.

Az önkormányzati rendelet felülvizsgálatára vonatkozó bírósági eljárás szabályait és a bírósági döntés jogkövetkezményeit a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 46-56. §-ai tartalmazzák. Az önkormányzati rendelet felülvizsgálatára vonatkozó ügyben a Kúria Önkormányzati Tanácsa jár el nemperes el-

¹⁶ Alaptörvény 32. cikk (4) bekezdés második mondata.

¹⁷ Jelenleg a Miniszterelnökséget vezető miniszter.

járásban. Az Önkormányzati Tanács eljárására a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvénynek kizárólag az eljárás nyelvére, az anyanyelv használatára, a rendeltetészerű joggyakorlásra (a pénzbírság kiszabása nélkül), a bírák kizárására, az idézésre, a kézbesítésre, a határidők számítására, a jegyzőkönyvre, az iratok megtekintésére, a másolatokra, a határozathozatalra vonatkozó rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

A jogszabálysértő önkormányzati rendelet felülvizsgálata irányuló nemperes eljárásban a fővárosi és megyei kormányhivatal és a helyi önkormányzatot teljes költségmenesség illeti meg, és a felek saját költségüket maguk viselik.

Az Önkormányzati Tanács előtti eljárásban a fővárosi és megyei kormányhivatal, illetve a helyi önkormányzat részéről a jogi képviselő kötelező. Jogi képviselőnek kell tekinteni a helyi önkormányzat képviselőtében eljáró ügyvédet vagy ügyvédi irodát, továbbá a fővárosi és megyei kormányhivatal jogi szakvizsgálóval rendelkező alkalmazottját és a helyi önkormányzat jogi szakvizsgálóval rendelkező jegyzőjét, valamint – jogi szakvizsgálóval rendelkező – alkalmazottját. Az ügyvéd vagy ügyvédi iroda részéről ügyvédjelölt nem járhat el jogi képviselőként.

Az Önkormányzati Tanács az indítványt 30 napos határidő tűzésével megküldi a helyi önkormányzatnak az indítvánnyal kapcsolatos állásfoglalása beszerzése céljából. Az Önkormányzati Tanács a rendelkezésére álló iratok alapján, szükség szerint a jogi képviselő, továbbá más, az indítvány elbírálása szempontjából megfelelő szakértelemmel rendelkező személy személyes meghallgatását követően dönt. Az Önkormányzati Tanács az indítványhoz kötve van, de az önkormányzati rendeletnek az indítványban megjelölt rendelkezésével szoros összefüggésben álló más rendelkezését is vizsgálhatja. Az Önkormányzati Tanács az indítvány beérkezésétől számított 90 napon belül szótöbbséggel hozza meg határozatát. Személyes meghallgatás esetén az eljárás lefolytatására nyitva álló határidő 30 nappal meghosszabbodik.

Ha az Önkormányzati Tanács megállapítja, hogy az önkormányzati rendelet vagy annak valamely rendelkezése más jogszabályba ütközik:

- az önkormányzati rendeletet vagy annak rendelkezését megsemmisíti, megállapítja a hatályon kívül helyezett önkormányzati rendelet vagy annak rendelkezése más jogszabályba ütközését, vagy kimondja, hogy a kihirdetett, de még hatályba nem lépett önkormányzati rendelet vagy annak rendelkezése nem lép hatályba,
- elrendeli a határozat Magyar Közlönyben való közzétételét, és
- határidő tűzésével elrendeli, hogy a határozat közzétételére – a Magyar Közlönyben való közzétételt követően – az önkormányzati rendelet kihirdetésével azonos módon kerüljön sor.

Az Önkormányzati Tanács határozata mindenkire nézve kötelező. A megsemmisített önkormányzati rendelet vagy annak rendelkezése a határozatnak a Magyar Közlönyben való közzétételét követő napon hatályát veszti (lásd 6. táblázat).

Első ránézésre alacsonynak tűnik a jogszabálysértő (törvényellenes) önkormányzati rendeletek/rendeleti rendelkezések miatti bírósági felülvizsgálati eljárások száma. Ugyanakkor, ha megnézzük a 2., 3. és 4. táblázatokat adatait, amely tartalmazza a képviselő-testületeknek címzett kormányhivatali

6. táblázat

Jogszabállyal való összhang bírósági felülvizsgálatnak kezdeményezése

[Mötv. 136. § (2) bek.]

Megye/főváros	2012. év	2013. év	2014. év
Bács-Kiskun	0	0	0
Baranya	0	0	0
Békés	0	0	0
Borsod-Abaúj-Zemplén	1	3	4
Csongrád	0	0	0
Fejér	1	3	0
Győr-Moson-Sopron	0	0	0
Hajdú-Bihar	0	0 ^b	0
Heves	1	7	1
Jász-Nagykun-Szolnok	0	0	0
Komárom-Esztergom	4	5	13
Nógrád	0	1	0 ^c
Pest	2	9	4
Somogy	1	0	0
Szabolcs-Szatmár-Bereg	2	1	0
Tolna	0	0	0
Vas	0	1	0
Veszprém	0 ^a	0	1
Zala	0	0 ^c	0
Budapest	5	0 ^d	0
Összesen	17	30	23

Forrás: Miniszterelnökség

^a Megjegyzés: A Miniszterelnökségtől kapott statisztikában nem szerepel 2012. évből 1 kezdeményezés, bővebben a szöveges részben.

^b Megjegyzés: A Miniszterelnökségtől kapott statisztikában nem szerepel 2013. évből 1 kezdeményezés, bővebben a szöveges részben.

^c Megjegyzés: A Miniszterelnökségtől kapott statisztikában nem szerepel 2013. évből 1 kezdeményezés, bővebben a szöveges részben.

^d Megjegyzés: A Miniszterelnökségtől kapott statisztikában nem szerepel 2013. évből 1 kezdeményezés, bővebben a szöveges részben.

^e Megjegyzés: A Miniszterelnökségtől kapott statisztikában nem szerepel 2014. évből 1 kezdeményezés, bővebben a szöveges részben.

törvényességi felhívások számát és az eredményességét, akkor joggal állapítható meg, hogy a helyi önkormányzatok képviselő-testületei többnyire már a törvényességi felhívásban foglalt észrevételek alapján korrigálták a kifogásolt szabályozásokat: vagy a törvénytől való eltiltás (ek) módosításával, vagy hatályon kívül helyezésével.

2.3.2.1. A Kúria honlapján közzétett döntések alapján a 2012. évi ügyek

- Heves Megyei Kormányhivatal [Köf.5.074/2012/6. számú határozat: Gyöngyös – a közterületek rendeltetésétől eltérő használatáról szóló rendelet 6. § (2a) bekezdése törvénytől – *ex nunc*¹⁸ megsemmisítés];

¹⁸ *Ex nunc*: a bírósági határozat közzétételét követő naptól érvényesülő, jövőbeli hatály.

- Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal [Köf.5.002/2012/13. számú határozat: Esztergom – a helyi építési szabályzatról és szabályozási tervről szóló rendelet 1. és 2. melléklete törvénytörő – *ex nunc* megsemmisítés, rendelet 6. § (20) bekezdése, 16. § (5) bekezdés g) pontja, 37. § (5) bekezdés – eljárás megszüntetése; Köf.5.045/2012/5. számú határozat: Dömös – a települési hulladékkezelési közszolgáltatás igénybevételéről szóló rendeletet módosító rendelet törvénytörő – *ex nunc* megsemmisítés; Köf.5.056/2012/5. számú határozat: Dömös – a szervezeti és működési szabályzatról szóló rendelet 19. § (4) bekezdése, 52. § (2) bekezdésének szövegrésze, 52. § (3) bekezdése, 64. § (5) bekezdése törvénytörő – *ex nunc* megsemmisítés, a szervezeti és működési szabályzatról szóló rendelet 52. § (1) bekezdése, 52/A. § (5) bekezdése – indítvány elutasítása; Köf.5.086/2012/5. számú határozat: Dömös – a 2012. évi költségvetési rendelet 1. § (1)-(5) bekezdése, 1., 2. és 3. számú melléklete törvényellenes – *ex nunc* megsemmisítés];
- Pest Megyei Kormányhivatal [Köf.5.065/2012/10. számú határozat: Nagytarcsa – az építményadóról és telekadóról szóló rendelet 10. §-a törvényellenes – *ex nunc* megsemmisítés; Köm.5.069/2012/3. számú határozat: Csömör – a Helyi Építési Szabályzatról szóló rendelet 45. § (7) bekezdése és parti sáv szélességének feltüntetésére törvénytörő – *ex nunc* megsemmisítés];
- Somogy Megyei Kormányhivatal (Köf.5.082/2012/4. számú határozat: Siófok – a helyi építési szabályzatról szóló rendelet és a változtatási tilalomról szóló rendelet egyes rendelkezései – az indítvány elutasítása);
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal [Köf.5.51/2012/6. számú határozat: Érpatak – a szociális ellátások helyi szabályairól szóló rendelet 6. § (1) bekezdésének szövegrésze, 6. § (2) bekezdése utolsó mondata, 6. § (3) bekezdés a) és c) pontjai, 6. § (4) bekezdés e) és g) pontjai, 8. § (3) bekezdése, 9. § (1) bekezdés c) pontja, 10. §-a törvénytörő – *ex nunc* megsemmisítés, a rendelet 6. § (4) bekezdés a)-d) pontjai, 6. § (5) bekezdése, 8. § (8) bekezdése – indítvány elutasítása, a szociális ellátásokról szóló rendelet egésze és a szociális rászorultságtól függő egyes pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról szóló rendelet módosításáról szóló rendelet egésze – az eljárás megszüntetése];
- Budapest Főváros Kormányhivatala [Köf.5.055/2012/8. számú határozat: Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testülete – a szervezeti és működési szabályzatról szóló rendelet 59. § (2) bekezdés c) pontja törvényellenes – *ex nunc* megsemmisítés, a szervezeti és működési szabályzatról szóló rendelet 59. § (3) bekezdése – indítvány elutasítása; Köf.5.075/2012/4. számú határozat: Budapest Főváros VII. kerület Erzsébetváros Önkormányzata Képviselő-testülete – az önkormányzat tulajdonában álló lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérbeadásáról szóló rendelet 19/A. § (2) bekezdés b) pontja, 42. § (2) bekezdése törvényellenes – *ex nunc* megsemmisítés, a rendelet 42. § (3) bekezdése – indítvány elutasítása, a mulasztásban

megnyilvánuló törvénytörés megállapítására irányuló indítvány elutasítása; Köf.5.085/2012/4. számú határozat: Budapest Főváros Önkormányzata – a főváros közterületein a taxiállomások létesítéséről, használatának és üzemeltetésének rendjéről szóló rendelet 9. § (3) bekezdés h) pontja, 9. § (8a) bekezdése – indítvány elutasítása];

- a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal, a Fejér Megyei Kormányhivatal és a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal 1-1-1 kezdeményezése, továbbá a Budapest Főváros Kormányhivatala 2 kezdeményezése a Kúria honlapján közzétett döntések alapján nem azonosítható be;
- a Veszprém Megyei Kormányhivatal – a Kúria honlapján közzétett döntések alapján – 2012. évben 1 alkalommal kezdeményezte önkormányzati rendelet jogszabállyal való összhangjának felülvizsgálatát a Kúria Önkormányzati Tanácsánál [Köf.5003/2012/9. számú határozat¹⁹: Badacsonytomaj – a szervezeti és működési szabályzatról szóló rendelet 13. § (9) bekezdése törvényellenes – *ex nunc* megsemmisítés].

2.3.2.2. A Kúria honlapján közzétett döntések alapján a 2013. évi ügyek

- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal (Köf.5.030/2013/4. számú határozat: Sátoraljaújhely – a lakcímbeljelentés helyi szabályairól szóló rendelet törvénytörő – *ex tunc* megsemmisítés; Köf.5.039/2013/4. számú határozat: Miskolc – a lakcímbeljelentés helyi szabályairól szóló rendelet törvényellenes – *ex tunc*²⁰ megsemmisítés; Köf.5.055/2013/9. számú határozat: Sajókápolna – a helyi építési szabályzat módosításáról szóló rendelet törvénytörő – *pro futuro*²¹ megsemmisítés; Köf.5.073/2013/4. számú határozat: Tiszaújváros – a helyi állattartás szabályairól szóló módosított rendelet törvénytörő – *ex nunc* megsemmisítés)²²;
- Fejér Megyei Kormányhivatal (Köf.5.047/2013/3. számú határozat: Soponya – az Önkormányzat vagyonáról, a vagyonáról, a vagyonhasznosítás rendjéről és a vagyontárgyak feletti tulajdonosi jogok gyakorlásának szabályairól szóló rendelet 1. melléklet 134. és 135. sora, 4. melléklet 28. és 29. sora törvénytörő – *pro futuro*, ill. *ex nunc* megsemmisítés, a rendelet 2. melléklet 1. sora – az indítvány elutasítása; Köf.5.043/2013/2. számú határozat: Cece – helyi adókról szóló rendelet – az eljárás

¹⁹ <http://lb.hu/hu/onkugy/kof500320129-szamu-hatarozat> (2016. 02. 15-i állapot)

²⁰ *Ex tunc*: a bírósági határozat közzétételét megelőző múltbeli időszakra is kiterjedő visszaható hatály.

²¹ *Pro futuro*: a bírósági határozat közzétételét követő, a jövőben meghatározott időponttól érvényesülő jövőbeli hatály.

²² Nagy valószínűséggel (mivel a 6. táblázatban 2012. évre 1, 2013. évre 3 kezdeményezés van feltüntetve) az egyik kezdeményezés 2012. évi, amely 2013-ban érkez(het)ett már meg a Kúriára, így az már 2013. évi lajstromszámot kapott, de a rendelkezésekre álló adatokból és a kúriai határozatok tartalmából nem azonosítható be, hogy melyik ügy az a négy közül.

- megszüntetés); 1 kezdeményezés a Kúria honlapján közzétett döntések alapján nem azonosítható be;
- Heves Megyei Kormányhivatal (*Köf.5.012./2013/4. számú határozat*: Eger – a települési szilárd hulladékkezelési közszolgáltatás, valamint az inert hulladékgyártás legmagasabb díjáról és a díjalkalmazás feltételeiről szóló rendelet 1. melléklete törvénysértő – *ex tunc* megsemmisítés; *Köf.5.015/2013/6. számú határozat*: Gyöngyös – a települési hulladékkezelési közszolgáltatásokról szóló módosított rendelet 4. számú melléklete törvényellenes – *ex tunc* megsemmisítés; *Köf.5.016/2013/4. számú határozat*: Heves – a települési köztisztasággal, a zöldterület és parkfenntartással, a települési szilárd- és folyékony hulladékkal összefüggő feladatok végrehajtásáról szóló módosított rendelet 3. mellékletének I. és II. része törvényellenes – *ex tunc* megsemmisítés; *Köf.5.034/2013/7. számú határozat*: Andornaktálya – a települési szilárd hulladékkal kapcsolatos közszolgáltatásokról és a település köztisztaságáról szóló módosított rendelet – az eljárás megszüntetése; *Köf.5.040/2013/4. számú határozat*: Gyöngyössolyos – az Önkormányzat és az általa irányított költségvetési szervek 2013. évi költségvetéséről szóló rendelet törvényellenes – *pro futuro* megsemmisítés; *Köf.5.044/2013/12. számú határozat*: Pétervársára – a szociális igazgatásról és az egyes szociális ellátási formákról szóló rendelet 2. számú melléklet 5. sor szövegrésze törvényellenes – *ex nunc* megsemmisítés); 1 kezdeményezés a Kúria honlapján közzétett döntések alapján nem azonosítható be;
 - Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal [*Köf.5.022/2013/9. számú határozat*: Dömös – négy önkormányzat rendelet felülvizsgálata – az eljárás megszüntetése; *Köf.5.026/2013/2. számú határozat*: Esztergom – a parkolás rendjéről, a kerékbilincs használatáról, valamint a parkolóhelyek megváltásáról szóló rendelet – az indítvány érdemi vizsgálat nélküli elutasítása; *Köf.5.057/2013/8. számú határozat*: Esztergom – a parkolás rendjéről, a kerékbilincs használatáról, valamint a parkolóhelyek megváltásáról szóló rendelet 5. § (4)-(7), (11), (12) bekezdései, 6. § (4) bekezdése, 7. § (1) és (5) bekezdései, 8. §-a törvénysértő – *ex nunc* megsemmisítés]; 2 kezdeményezés a Kúria honlapján közzétett döntések alapján nem azonosítható be;
 - Nógrád Megyei Kormányhivatal [*Köf.5.014/2013/4. számú határozat*: Salgótarján – a szociális ellátások rendjéről szóló módosított rendelet 11. § (3) bekezdés b) pontja szövegrésze törvénysértő – *ex nunc* megsemmisítés];
 - Pest Megyei Kormányhivatal (*Köf.5.013/2013/7. számú határozat*: Göd – a helyi építési szabályzatról szóló rendelet törvénysértő – *ex nunc* megsemmisítés; *Köf.5.024/2013/7. számú határozat*: Kerepes – a lakcímbeljelentés helyi szabályozásáról szóló rendelet – az eljárás megszüntetése; *Köf.5.048/2013/6. számú határozat*: Diósd – a helyi építési szabályzatról szóló módosító rendelet – az eljárás megszüntetése; *Köf.5.052/2013/7. számú határozat*: Sződ – a szociális ellátásokról szóló rendelet – az eljárás megszüntetése; *Köf.5.054/2013/4. számú határozat*: Szokolya – a hulladékgyártásról szóló rendelet – az eljárás megszüntetése; *Köf.5.063/2013/4. számú határozat*: Erd – a szennyvízelvezető hálózatba történő utólagos bekötés szabályairól szóló rendelet – az eljárás megszüntetése; *Köf.5.064/2013/6. számú határozat*: Verseg – az önkormányzat 2013. évi költségvetéséről szóló rendelet – az eljárás megszüntetése); 2 kezdeményezés a Kúria honlapján közzétett döntések alapján nem azonosítható be;
 - Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal (*Köf.5.071/2013/2. számú határozat*: Érpatak – a szolidaritási járulékokról szóló rendelet – az indítvány érdemi vizsgálat nélküli elutasítása);
 - Vas Megyei Kormányhivatal (*Köf.5.062/2013/6. számú határozat*: Egyházasköze – a helyi adókról szóló rendelet – az eljárás megszüntetése);
 - a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal – a Kúria honlapján közzétett döntések alapján – a 2013. évben 1 alkalommal kezdeményezte önkormányzati rendelet jogszabállyal való összhangjának felülvizsgálatát a Kúria Önkormányzati Tanácsánál [*Köf.5019/2013/8. számú határozat*²³: Debrecen – a helyi adókról szóló rendelet 19/A. § (1) bekezdése törvénysértő – *pro futuro* megsemmisítés];
 - Zala Megyei Kormányhivatal – a Kúria honlapján közzétett döntések alapján – a 2013. évben 1 alkalommal kezdeményezte önkormányzati rendelet jogszabállyal való összhangjának felülvizsgálatát a Kúria Önkormányzati Tanácsánál [*Köf.5008/2013/6. számú határozat*²⁴: Zalakomár – a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló rendelet 16. § (8) bekezdése e) pontjának, 17. § (1) bekezdése e) pontjának, 18. § (2) bekezdése e) pontjának szövegrészei törvénysértőek – *ex nunc* megsemmisítés];
 - Budapest Főváros Kormányhivatala – a 2013. évben 1 alkalommal kezdeményezte önkormányzati rendelet jogszabállyal való összhangjának felülvizsgálatát a Kúria Önkormányzati Tanácsánál [*Köf.5042/2013/5. számú határozat*²⁵: Budapest Főváros XIII. Kerületi Önkormányzat – az Önkormányzat vagyonáról és a vagyongazdálkodás szabályairól szóló rendelet 16. § (6) bekezdés második mondata törvénysértő – *ex nunc* megsemmisítés; a rendelet 13. § (2) bekezdése – indítvány elutasítása].
- 2.3.2.3. A Kúria honlapján közzétett döntések alapján a 2014. évi ügyek
- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal (*Köf.5.030/2014/4. számú határozat*: Felsőgagy – a települési folyékony hulladékkezelési közszolgáltatásról szóló rendelet törvénysértő – *ex nunc* megsemmisítés);

²³ <http://lb.hu/hu/onkugy/kof501920138-szamu-hatarozat> (2016. 02. 15-i állapot)

²⁴ <http://lb.hu/hu/onkugy/kof500820136-szamu-hatarozat> (2016. 02. 15-i állapot)

²⁵ <http://lb.hu/hu/onkugy/kof504220135-szamu-hatarozat> (2016. 02. 15-i állapot)

- Köf.5.031/2014/3. számú határozat:* Gyagyapáti – a települési folyékony hulladékkezelési közszolgáltatásról szóló rendelet törvénysértő – *ex nunc* megsemmisítés; *Köf.5.032/2014/3. számú határozat:* Csenyete – a települési folyékony hulladékkezelési közszolgáltatásról szóló rendelet törvénysértő – *ex nunc* megsemmisítés)²⁶
- Heves Megyei Kormányhivatal [*Köf.5.017/2014/4. számú határozat:* Lőrinci – a képviselő-testület és szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló rendelet 48. § (1) bekezdése és 1. sz. mellékletének 1-3. pontja jogsértő – *pro futuro* megsemmisítés];
 - Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal [*Köf.5.015/2014/3. számú határozat:* Dömös – a települési szilárd hulladékkezelési közszolgáltatás igénybevételéről szóló rendelet törvénysértő – *ex nunc* és *pro futuro* megsemmisítés; *Köf.5.040/2014/4. számú határozat:* Esztergom – a településképi bejelentési eljárásról és településképi kötelezésről szóló rendelet 5. § (2)-(3)-(4) bekezdése, 6. § (3) bekezdése és 8. §-a törvénysértő – az *ex nunc* megsemmisítés, a rendelet 2. § (1)-(3) bekezdése, 3. § (2) bekezdés c) pont *dd)* alpontja, 6. § (2) bekezdése, 7. §-a, 6. és 8. alcíme, 1. számú melléklet 24. és 25. pontja, 3. számú melléklet 5., 9. és 10. pontjai – indítvány elutasítása; *Köf.5.045/2014/5. számú határozat:* Dunaszentmiklós – a telekadóról szóló rendelet 4. § (2) bekezdése törvénysértő – *pro futuro* nem lép hatályba] A kormányhivatal által a Miniszterelnökség által adott statisztikában szereplő 2014. évben kezdeményezett 13 bírósági felülvizsgálati eljárásból 2 esetben (*Köf.5.028/2014/4. számú határozat;* *Köf.5.041/2014/4. számú határozat*) a felperes kormányhivatal a keresetet visszavonta, mivel időközben a keresetek okafogyottá váltak. További 8 kezdeményezés a Kúria honlapján közzétett döntések alapján nem azonosítható be.
 - Nógrád Megyei Kormányhivatal – a Kúria honlapján közzétett döntések alapján – a 2014. évben 1 alkalommal kezdeményezte önkormányzati rendelet jogszabályval való összhangjának felülvizsgálatát a Kúria Önkormányzati Tanácsánál [*Köf.5.048/2014/3. számú határozat:* Mátraszőlős – a 2014. évi költségvetésről szóló rendelet 5. § (2)-(3) bekezdése és 20. számú melléklete – az eljárás felfüggesztése a Kúria előtt folyamatban lévő másik peres eljárás befejezéséig];
 - Pest Megyei Kormányhivatal [*Köf.5.019/2014/4. számú határozat:* Budaörs – a közösségi együttélés alapvető szabályairól, valamint ezek megszegésének jogkövetkezményeiről szóló rendelet 15. §-a – indítvány elutasítása; *Köf.5.024/2014/11. számú határozat:* Mogyoród – a Hungaroringen megrendezésre kerülő alkalmi rendezvények idején jelentkező szolgáltatási és gazdasági tevékenységekről szóló rendelet 1. § (2) bekezdés a) pontja „*ideiglenes szálláshely-szolgáltatás*” szövegrésze, 2. § (1) bekezdése, 3. § (1) bekezdés „*ideiglenes szálláshely-szolgáltatás*” szövegrésze, 4. §-a, 7. §-a, 3. számú

melléklete és 4. számú melléklet I. pontja törvénysértő – *ex nunc* megsemmisítés; *Köf.5.038/2014/8. számú határozat:* Budaörs – a Merengő utca környéke Településrendezési Terve III. Szabályozási Szakasz Szabályozási Terv és Helyi Építési Szabályzatról szóló rendelet egyes rendelkezése – eljárás megszüntetése; *Köf.5.042/2014/4. számú határozat:* Mogyoród – a Mogyoród Nagyközség Helyi Építési Szabályzatáról szóló módosított rendelet egyes rendelkezései – eljárás megszüntetése];

- A Veszprém Megyei Kormányhivatal [*Köf.5.023/2014/3. számú határozat:* Badacsonytomaj – a közterület rendjéről és annak engedélyezésével kapcsolatos eljárásról szóló rendelet 1. §-a és 3. § a) pontja – indítvány elutasítása].

2.3.3. Jogalkotási kötelezettség elmulasztása megállapításának kezdeményezése

A jogalkotási kötelezettség elmulasztásának megállapítására irányuló bírósági indítványnak a következőket kell tartalmaznia:

- azon törvényi rendelkezés megjelölését, amely alapján a helyi önkormányzat képviselő-testülete (közgyűlése) jogalkotási kötelezettsége fennáll;
- annak okát, hogy a fővárosi és megyei kormányhivatal miért tartja a jogalkotási kötelezettség elmulasztását megállapíthatónak;
- a jogalkotási kötelezettség elmulasztásával összefüggő, a mulasztás elbírálásához szükséges önkormányzati rendeletet.

Ha a helyi önkormányzat képviselő-testülete (közgyűlése) a Kúria által megadott határidőn belül nem tesz eleget jogalkotási kötelezettségének, a fővárosi és megyei kormányhivatal a határidő leteltét követő harminc napon belül kezdeményezi a Kúriánál a mulasztás fővárosi és megyei kormányhivatal által történő orvoslásának az elrendelését.

A helyi önkormányzat képviselő-testülete (közgyűlése) jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapítására irányuló bírósági eljárás szabályait és a bírósági döntés jogkövetkezményeit a Bszi. tartalmazza. A helyi önkormányzat képviselő-testülete (közgyűlése) törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége elmulasztása miatti nemperes eljárásra az előző, 2.3.2. pontban ismertetett jogszabálysértő önkormányzati rendelet felülvizsgálatára irányuló nemperes eljárás szabályait kell alkalmazni az alábbi eltérésekkel:

- Ha a helyi önkormányzat képviselő-testülete (közgyűlése) az Önkormányzati Tanács eljárása során eleget tesz a törvényen alapuló rendeletalkotási kötelezettségének, az Önkormányzati Tanács az eljárást megszünteti. Az eljárás megszüntetése előtt az Önkormányzati Tanács határidő tűzésével gondoskodik a fővárosi és megyei kormányhivatal állásfoglalásának beszerzéséről.
- Ha az Önkormányzati Tanács megállapítja, hogy a helyi önkormányzat képviselő-testülete (közgyűlése) a törvényen alapuló jogalkotási kötelezettségét elmulasztotta, határozatában határidő tűzésével elrendeli, hogy a helyi önkormányzat a jogalkotási kötelezettségének tegyen eleget.

²⁶ A Miniszterelnökség által adott statisztikában 4 kezdeményezés szerepel. Ezzel szemben a Kúria honlapján közzétett határozatok között csak 3 kezdeményezés található (2016. 02. 15-i állapot).

- Ha az Önkormányzati Tanács a fővárosi és megyei kormányhivatal kezdeményezésére azt állapítja meg, hogy a helyi önkormányzat képviselő-testülete (közgyűlése) a megadott határidőn belül a jogalkotási kötelezettségnek nem tett eleget, határozatában határidő tűzésével elrendeli, hogy a fővárosi és megyei kormányhivatal vezetője (a kormány megbízott) a mulasztás orvoslásához szükséges önkormányzati rendeletet a helyi önkormányzat nevében alkossa meg. Az elrendelést követően a helyi önkormányzat képviselő-testülete (közgyűlése) a jogalkotási kötelezettség elmulasztását nem orvosolhatja.
- A határozat a fővárosi és megyei kormányhivatalra és a helyi önkormányzatra kötelező.

2.3.3.1. A Kúria honlapján közzétett döntések alapján a 2012. évi ügyek

- A Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal – a Kúria honlapján közzétett döntések alapján – a 2012. évben 2 alkalommal kezdeményezte a jogalkotási kötelezettség elmulasztásának megállapítását a Kúria Önkormányzati Tanácsánál. Mindkét esetben az Önkormányzati Tanács megállapította, hogy Foktő Község Önkormányzata elmulasztotta jogalkotási kötelezettségét: **1.** nem alkotta meg a 2011. évi költségvetés végrehajtásáról szóló zárszámadási rendeletet (*Köm.5.064/2012/3. számú*

7. táblázat

Jogalkotási kötelezettség elmulasztása megállapításának kezdeményezése (db)

[Möt. 137. § (1) bek.]

Megye/főváros	Jogalkotási kötelezettség elmulasztása megállapításának kezdeményezése (db)									Kúria ÖT előtt 2014. 12. 31-én folyamatban
	2012			2013			2014			
	Kezdeményezés	Kúria ÖT helyt adott	Kúria ÖT elutasította	Kezdeményezés	Kúria ÖT helyt adott	Kúria ÖT elutasította	Kezdeményezés	Kúria ÖT helyt adott	Kúria ÖT elutasította	
Bács-Kiskun	0 ^a	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Baranya	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Békés	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Borsod-Abaúj-Zemplén	0	0	0	0	0	0	11	11	0	0
Csongrád	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Fejér	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Győr-Moson-Sopron	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hajdú-Bihar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Heves	0 ^b	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jász-Nagykun-Szolnok	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Komárom-Esztergom	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0
Nógrád	0	0	0	1	0	0	0 ^c	0	0	0
Pest	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Somogy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Szabolcs-Szatmár-Bereg	3	0	0	0	0	0	1	1	0	0
Tolna	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Veszprém	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zala	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Budapest	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Összesen	5	0	0	5	0	0	12	12	0	0

Forrás: Miniszterelnökség

^a Megjegyzés: A Miniszterelnökségtől kapott statisztikában nem szerepel 2012. évből 2 kezdeményezés, bővebben a szöveges részben.

^b Megjegyzés: A Miniszterelnökségtől kapott statisztikában nem szerepel 2012. évből 1 kezdeményezés, bővebben a szöveges részben.

^c Megjegyzés: A Miniszterelnökségtől kapott statisztikában nem szerepel 2014. évből 1 kezdeményezés, bővebben a szöveges részben.

*határozat*²⁷); **2.** nem szabályozta rendeletben a hivatali helyiségen kívüli, illetve a munkaidőn kívül történő házasságkötés és bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése engedélyezési rendjét, valamint ezen többlétszolgáltatásért fizetendő díj mértékét (*Köm.5.084/2012/3. számú határozat*²⁸). Egyben kötelezte az érintett önkormányzatot határidő tűzésével a szabályozási kötelezettsége teljesítésére.

- A Heves Megyei Kormányhivatal – a Kúria honlapján közzétett döntések alapján – a 2012. évben 1 alkalommal kezdeményezte a jogalkotási kötelezettség elmulasztásának megállapítását a Kúria Önkormányzati Tanácsánál. Az Önkormányzati Tanács megállapította, hogy Gyöngyöspata Község Önkormányzatának Képviselő-testülete elmulasztotta jogalkotási kötelezettségét, nem tett eleget a szociálisigazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 37. § (1) bekezdés *d)* pontjából és 132. § (4) bekezdés *b)* pontjából eredő szabályozási kötelezettségének a rendszeres szociális segély vonatkozásában (*Köf.5.046/2012/6. számú határozat*²⁹). Egyben kötelezte az érintett önkormányzatot határidő tűzésével a szabályozási kötelezettsége teljesítésére.
- A Pest Megyei Kormányhivatal – a Kúria honlapján közzétett döntések alapján – a 2012. évben 1 alkalommal kezdeményezte a jogalkotási kötelezettség elmulasztásának megállapítását a Kúria Önkormányzati Tanácsánál. Az Önkormányzati Tanács megállapította, hogy Csömör Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete elmulasztotta jogalkotási kötelezettségét, mert a Helyi Építési Szabályzatáról szóló rendeletében a vízgazdálkodási területek szabályozásán belül nem a vonatkozó jogszabályi követelményeknek megfelelően szabályozta a vízgazdálkodási terület lehatárolását (*Köf.5.069/2012/3. számú határozat*³⁰). Egyben kötelezte az érintett önkormányzatot határidő tűzésével a szabályozási kötelezettsége teljesítésére. A Pest Megyei Kormányhivatal 7. táblázatban szereplő másik kezdeményezése a Kúria honlapján közzétett döntések alapján nem azonosítható be.
- A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal 3 kezdeményezése a Kúria honlapján közzétett döntések alapján nem azonosítható be.

2.3.3.2. A Kúria honlapján közzétett döntések alapján a 2013. évi ügyek

- A Nógrád Megyei Kormányhivatal – a Kúria honlapján közzétett döntések alapján – a 2013. évben 1 alkalommal kezdeményezte a jogalkotási kötelezettség el-

mulasztásának megállapítását a Kúria Önkormányzati Tanácsánál. Az Önkormányzati Tanács megállapította, hogy Tar Község Önkormányzatának elmulasztotta jogalkotási kötelezettségét, nem tett eleget a mozgóképekről szóló 2004. évi II. törvény 37. § (4) és (5) bekezdéséből eredő szabályozási kötelezettségének, mert nem alkotta meg a közterületek filmforgatási célú használatának szabályairól szóló rendeletét (*Köf.5.074/2013/4. számú határozat*³¹). Egyben kötelezte az érintett önkormányzatot határidő tűzésével a szabályozási kötelezettsége teljesítésére.

- A Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal – a Kúria honlapján közzétett döntések alapján – a 2013. évben 3 alkalommal kezdeményezte a jogalkotási kötelezettség elmulasztásának megállapítását a Kúria Önkormányzati Tanácsánál. Mindhárom esetben az Önkormányzati Tanács megállapította, hogy az érintett önkormányzat elmulasztotta jogalkotási kötelezettségét, s egyben kötelezte az érintett önkormányzatot határidő tűzésével a szabályozási kötelezettsége teljesítésére: **1.** Dömös Község Önkormányzata nem alkotta meg a 2012. évi költségvetés végrehajtásáról szóló zárszámadási rendeletet (*Köm.5.023/2013/6. számú határozat*³²); **2.** Esztergom Város Önkormányzata nem alkotta meg a 2012. évi költségvetés végrehajtásáról szóló zárszámadási rendeletet (*Köm.5.060/2013/5. számú határozat*³³); **3.** Esztergom Város Önkormányzata nem alkotta meg a 2013. évi költségvetéséről szóló rendeletet (*Köm.5.072/2013/3. számú határozat*³⁴). A Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal – a Miniszterelnökség által statisztikában szereplő – további 1 kezdeményezése a Kúria honlapján közzétett döntések alapján nem azonosítható be.
- A Budapest Főváros Kormányhivatala – a Kúria honlapján közzétett döntések alapján – a 2013. évben 1 alkalommal kezdeményezte a jogalkotási kötelezettség elmulasztásának megállapítását a Kúria Önkormányzati Tanácsánál. Az Önkormányzati Tanács megállapította, hogy Budapest Főváros XIII. Kerületi Önkormányzata elmulasztotta jogalkotási kötelezettségét, nem tett eleget a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 143. § (1) bekezdés *i)* pontja első fordulatóban szereplő felhatalmazásának, mert rendeletben nem határozta meg azon vagyonelemeket, amelyekre a helyi önkormányzat vagyonkezelői jogot létesíthet. (*Köf.5.042/2013/5. számú határozat*³⁵). Egyben kötelezte az érintett önkormányzatot határidő tűzésével a szabályozási kötelezettsége teljesítésére.

²⁷ <http://lb.hu/hu/onkugy/kom506420123-szamu-hatarozat> (2016. 02. 15-i állapot)

²⁸ <http://lb.hu/hu/onkugy/kom508420123-szamu-hatarozat> (2016. 02. 15-i állapot)

²⁹ <http://lb.hu/hu/onkugy/kof504620126-szamu-hatarozat> (2016. 02. 15-i állapot)

³⁰ <http://lb.hu/hu/onkugy/kom506920123-szamu-hatarozat> (2016. 02. 15-i állapot)

³¹ <http://lb.hu/hu/onkugy/kom507420134-szamu-hatarozat> (2016. 02. 15-i állapot)

³² <http://lb.hu/hu/onkugy/kom502320136-szamu-hatarozat> (2016. 02. 15-i állapot)

³³ <http://lb.hu/hu/onkugy/kom506020135-szamu-hatarozat> (2016. 02. 15-i állapot)

³⁴ <http://lb.hu/hu/onkugy/kom507220133-szamu-hatarozat> (2016. 02. 15-i állapot)

³⁵ <http://lb.hu/hu/onkugy/kof504220135-szamu-hatarozat> (2016. 02. 15-i állapot)

2.3.3.3. A Kúria honlapján közzétett döntések alapján a 2014. évi ügyek

- A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal 2014. évi 11 db kezdeményezésének a Kúria Önkormányzati Tanács mindegyik esetben helyt adott és határidő tűzésével kötelezte az érintett helyi önkormányzatok képviselő-testületeit, hogy jogalkotási kötelezettségüknek tegyenek eleget. [Kánó – a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény 88. § (4) bekezdésében foglalt jogalkotási kötelezettség elmulasztása (*Köm.5.004/2014/3. számú határozat*); Aggtelek – a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény 88. § (4) bekezdésében foglalt jogalkotási kötelezettség elmulasztása (*Köm.5.005/2014/3. számú határozat*); Jósavfő – a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény 88. § (4) bekezdésében foglalt jogalkotási kötelezettség elmulasztása (*Köm.5.006/2014/3. számú határozat*); Muhi – a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvényben foglalt jogalkotási kötelezettség elmulasztása (*Köm.5.007/2014/3. számú határozat*); Sajóörös – a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvényben foglalt jogalkotási kötelezettség elmulasztása (*Köm.5.008/2014/3. számú határozat*); Pusztaradvány – a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvényben foglalt jogalkotási kötelezettség elmulasztása (*Köm.5.009/2014/3. számú határozat*); Novajdrány – a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvényben foglalt jogalkotási kötelezettség elmulasztása (*Köm.5.010/2014/3. számú határozat*); Garadna – a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvényben foglalt jogalkotási kötelezettség elmulasztása (*Köm.5.011/2014/3. számú határozat*); Hernádpetri – a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvényben foglalt jogalkotási kötelezettség elmulasztása (*Köm.5.012/2014/3. számú határozat*); Hernádvécse – a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvényben foglalt jogalkotási kötelezettség elmulasztása (*Köm.5.013/2014/3. számú határozat*); Nagycsécse – a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvényben foglalt jogalkotási kötelezettség elmulasztása (*Köm.5.014/2014/3. számú határozat*)] Az érintett képviselő-testületek a Kúria Önkormányzati Tanácsa által elrendelt jogalkotási kötelezettségüknek eleget tettek.
- A Nógrád Megyei Kormányhivatal – a Kúria honlapján közzétett döntések alapján – a 2014. évben 1 alkalommal kezdeményezte a jogalkotási kötelezettség elmulasztásának megállapítását a Kúria Önkormányzati Tanácsánál. Az Önkormányzati Tanács megállapította, hogy Tar Község Önkormányzatának Képviselő-testülete elmulasztotta jogalkotási kötelezettségét, nem tett eleget a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 132. § (4) bekezdés g) pontjából és 140/R. §-ából eredő rendeletalkotási kötelezettségének, mert nem alkotta meg 2013. december 31-ig az önkormányzati segély megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályairól szóló rendeletét (*Köm.5.050/2014/3. számú*

*határozat*³⁶). Egyben kötelezte az érintett önkormányzatot határidő tűzésével a szabályozási kötelezettségre teljesítésére.

- A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal a 2014. évben 1 alkalommal kezdeményezte a jogalkotási kötelezettség elmulasztásának megállapítását a Kúria Önkormányzati Tanácsánál. Az Önkormányzati Tanács megállapította, hogy Érpatak Község Önkormányzatának Képviselő-testülete elmulasztotta jogalkotási kötelezettségét, nem tett eleget a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 132. § (4) bekezdés g) pontjából és 140/R. §-ából eredő rendeletalkotási kötelezettségének, mert nem alkotta meg 2013. december 31-ig az önkormányzati segély megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályairól szóló rendeletét (*Köm.5.044/2014/5. számú határozat*). Egyben kötelezte az érintett önkormányzatot határidő tűzésével a szabályozási kötelezettségre teljesítésére.

2.3.4. Jogalkotási mulasztás kormányhivatal által történő pótlása elrendelésének kezdeményezése

A Kúria Önkormányzati Tanácsának – az előző, 2.3.3. pontban ismertetettek szerinti – döntése esetén a fővárosi és megyei kormányhivatal vezetője az önkormányzati rendeletet a helyi önkormányzat nevében, az önkormányzati rendeletre irányadó – Mötv.-beli és a helyi önkormányzat szervezeti és működési szabályzatáról szóló önkormányzati rendelet szerinti – szabályok szerint alkotja meg azzal, hogy a rendeletet a fővárosi és megyei kormányhivatal vezetője írja alá és a Magyar Közlönyben kell kihirdetni³⁷ (*aktuspótlási jog*). Indokolt azonban, hogy az így pótoló önkormányzati rendelet olyan módon is megismerhetővé váljon, mintha az érintett helyi önkormányzat képviselő-testülete (közgyűlése) alkotta volna meg és a jegyző a helyi önkormányzat szervezeti és működési szabályzatáról szóló önkormányzati rendeletében meghatározott módon hirdette volna ki, hiszen az ott élő emberek ezt szokták meg és csak elenyésző részük olvas rendszeresen Magyar Közlönyt. Ezért a Mötv. úgy rendelkezik, hogy a Magyar Közlönyben kihirdetett rendeletet a fővárosi és megyei kormányhivatal megküldi a helyi önkormányzatnak és a jegyző gondoskodik a kihirdetett rendeletnek a szervezeti és működési szabályzatban az önkormányzati rendeletek kihirdetésére meghatározott szabályokkal azonos módon történő közzétételéről.³⁸

A Mötv. 138. § (3) bekezdése deklarálja, hogy a fővárosi és megyei kormányhivatal vezetője által a helyi önkormányzat nevében megalkotott rendelet helyi önkormányzati rendeletnek minősül azzal, hogy annak módosítására és hatályon kívül helyezésére a helyi önkormányzat képviselő-testülete (közgyűlése) kizárólag a következő önkormányzati választást

³⁶ <http://lb.hu/hu/onkugy/kom505020143-szamu-hatarozat> (2016. 02. 15-i állapot)

³⁷ Mötv. 138. § (1) bekezdés.

³⁸ Mötv. 138. § (2) bekezdés.

követően jogosult, ez idő alatt a módosításra a fővárosi és megyei kormányhivatal vezetője jogosult.

A Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal a 2013. évben kezdeményezte jogalkotási elmulasztás kormányhivatal által történő pótlása elrendelését a Kúria Önkormányzati Tanácsánál. Az Önkormányzati Tanács megállapította, hogy Foktő Község Önkormányzata nem tett eleget az Önkormányzati Tanács *Köm.5.064/2012/3. számú határozatában*³⁹ elrendelt jogalkotási kötelezettségének és a *Köm.5009/2013/3. számú határozatával*⁴⁰ elrendelte, hogy a Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal vezetője Foktő Község 2011. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló zárszámadási rendeletét 2013. május 30-ig Foktő Község Önkormányzat Képviselő-testülete nevében alkossa meg. A kormány megbízott az Önkormányzati Tanács határozatában foglaltak alapján megalkotta Foktő Község Önkormányzat Képviselő-testülete nevében Foktő Község Önkormányzat Képviselő-testületének az önkormányzat 2011. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló, a központi támogatások elszámolásáról és a pénzmaradvány jóváhagyásáról szóló 6/2013. (VI. 19.) önkormányzati rendeletét.⁴¹

A Pest Megyei Kormányhivatal a 2013. évben kezdeményezte jogalkotási elmulasztás kormányhivatal által történő pótlása elrendelését a Kúria Önkormányzati Tanácsánál. Az Önkormányzati Tanács megállapította, hogy Csömör Nagyközség Önkormányzata nem tett eleget a Kúria Önkormányzati Tanácsa *Köm.5.069/2012/3. számú határozatában*⁴² elrendelt jogalkotási kötelezettségének és a *Köm.5025/2013/7. számú határozatával*⁴³ elrendelte, hogy a Pest Megyei Kormányhivatal vezetője Csömör Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének a Helyi Építési Szabályzatról szóló 12/2002. (IX. 19.) számú önkormányzati rendelethez kapcsolódva a vízgazdálkodási terület lehatárolását Csömör Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testülete nevében 2014. január 31-ig alkossa meg. A kormány megbízott az Önkormányzati Tanács határozatában foglaltak alapján megalkotta Csömör Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testülete nevében Csömör Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testületének Csömör Nagyközség Helyi Építési Szabályzatról szóló 12/2002. (IX. 19.) önkormányzati rendelet módosításáról szóló 3/2014. (I. 31.) önkormányzati rendeletét.⁴⁴

A Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal kezdeményezésére a Kúria Önkormányzati Tanácsa a *Köm.5023/2013/6. számú határozatában*⁴⁵ megállapította, hogy Dömös Község Önkormányzata törvényből eredő jogalkotási kötelezettségét elmulasztotta, mert nem alkotta meg a 2011. évi költségvetés végrehajtásáról szóló zárszámadási rendeletét. Egyidejűleg felhívta Dömös Község Önkormány-

zat Képviselő-testületét, hogy szabályozási kötelezettségének 2013. november 30-ig tegyen eleget. E határidő eredménytelenül telt el, a 2011. évi zárszámadási rendeletet Dömös Község Képviselő-testülete nem alkotta meg. Erre tekintettel a kormányhivatal kezdeményezte, hogy a Kúria rendelje el: a kormányhivatal vezetője Dömös Község Önkormányzata nevében alkossa meg a zárszámadási rendeletet. Ezt követően az önkormányzat megalkotta a zárszámadási rendeletet. A kormányhivatal az indítványát nem tartotta fenn, ezért az Önkormányzati Tanács az eljárást megszüntette (*Köm.5.001/2014/5. számú határozat*⁴⁶).

A Nógrád Megyei Kormányhivatal a 2014. évben kezdeményezte jogalkotási elmulasztás kormányhivatal által történő pótlása elrendelését a Kúria Önkormányzati Tanácsánál, mivel az önkormányzat az Önkormányzati Tanács *Köm.5074/2013/4. számú határozatában*⁴⁷ elrendelt jogalkotási kötelezettségének nem tett eleget. A rendeletpótlásról szóló döntés meghozatalát (az elrendelést) megelőzően a kormány megbízott tájékoztatta a Kúria Önkormányzati Tanácsát, hogy az önkormányzata megalkotta a közterület filmforgatási célú használatáról szóló rendeletét, ezáltal a bírósági határozatban megállapított törvényen alapuló jogalkotási feladat elmulasztása nem állt fenn. Erre tekintettel a kormányhivatal az indítványt visszavonta és az Önkormányzati Tanács a rendeletpótlási eljárást megszüntette (*Köm.5.054/2014/3. számú határozat*⁴⁸).

2.3.5. Alaptörvény-ellenesen működő képviselő-testület feloszlásának kezdeményezése

Első pillantásra kakukktojásnak tűnik, mint keres az önkormányzati rendelet törvényességi felügyeleténél az alaptörvény-ellenesen működő képviselő-testület feloszlásának kezdeményezése, mint törvényességi felügyeleti eszköz.

A kérdéskört alaposabban körüljárva azonban már megállapítható, hogy a helyi önkormányzat képviselő-testülete a Möt.v.-ben és a saját szervezeti és működési szabályzatról szóló önkormányzati rendeletében szabályozott működése során döntéseket hoz, amelyek a Möt.v. 48. § (1) bekezdése alapján rendeleteket és határozatok lehetnek. Ha e döntések sorozatosan törvényt sértőek, vagy e döntéseket nem hozza meg a képviselő-testület, vagyis a képviselő-testület nem látja el az Alaptörvényben és a Möt.v.-ben meghatározott önkormányzati feladatait, akkor ez végső soron eredményezheti az érintett képviselő-testület alaptörvény-ellenes működését vagy nem működését. És ez már megalapozza az alaptörvény-ellenesen működő képviselő-testület feloszlásának kezdeményezését.

Ilyen volt a vizsgált időszakban – az előzőekben a rendeletalkotási eljárás törvényességi felügyelete kapcsán többször nevesített – Foktő Község Önkormányzata Képviselő-testülete, amelynek esetében a Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal vezetője a Möt.v. 132. § (1) bekezdés *f)* pontja alapján javasolta

³⁹ Lásd 2.3.3.1. pontban.

⁴⁰ <http://lb.hu/hu/onkugy/kom500920133-szamu-hatarozat> (2016. 02. 15-i állapot)

⁴¹ Magyar Közlöny 2013. évi 100. szám 55163-55215.pp.

⁴² Lásd 2.3.3.1. pontban.

⁴³ <http://lb.hu/hu/onkugy/kom502520137-szamu-hatarozat> (2016. 02. 15-i állapot)

⁴⁴ Magyar Közlöny 2014. évi 13. szám 1897-1901.pp.

⁴⁵ Lásd 2.3.3.2. pontban.

⁴⁶ <http://lb.hu/hu/onkugy/kom500120145-szamu-hatarozat> (2016. 02. 15-i állapot)

⁴⁷ Lásd 2.3.3.2. pontban.

⁴⁸ <http://lb.hu/hu/onkugy/kom505420143-szamu-hatarozat> (2016. 02. 15-i állapot)

a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszternek, hogy kezdeményezze a Kormánynál az Alaptörvénnyel ellentétesen működő képviselő-testület felosztatását. A kormány megbízott javaslatában kifejtette, hogy a 2010. október 3-án megtartott helyi önkormányzati választásokat követő alakuló ülés óta a polgármester és az önkormányzati képviselők viszonya feszült, az ebből eredő nézeteltérések a képviselő-testület működésképtelenségéhez vezettek, amelyet sem a képviselő-testület, sem a kormányhivatal nem tudott a rendelkezésre álló törvényességi felügyeleti eszközökkel (törvényességi felhívás, javaslattétel, a képviselő-testület összehívásának kezdeményezése, szakmai segítségnyújtás, vizsgálat kezdeményezése az Állami Számvevőszéknél, önkormányzati rendelet felülvizsgálatának kezdeményezése, eljárás kezdeményezése a Kúriánál a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége kormányhivatal vezetője általi pótlásának elrendelése érdekében) megoldani. A képviselő-testület 2012. január 25. óta a gyakorlatban nem működött, az önkormányzat a törvényes működéshez szükséges rendeleteket, illetve határozatokat nem alkotja meg, illetve nem hozza meg, és az önkormányzati tulajdon tekintetében a tulajdonost megillető jogokat nem tudja gyakorolni. A kormány megbízott álláspontja szerint a Képviselő-testület működésképtelensége sértette az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a), d) és l) pontjait.

A Kormány Foktó Község Önkormányzata Képviselő-testületének alaptörvény-ellenes működése miatti felosztatásának kezdeményezése tekintetében az Abtv. 34. §-a alapján indítványt terjesztett elő, amelyben az Alkotmánybíróság elvi véleményét kérte a Képviselő-testület alaptörvény-ellenes működésével kapcsolatosan.

Az Alkotmánybíróság a 18/2013. (VII. 3.) AB határozatában⁴⁹ elvi véleményként megállapítja, hogy az Alaptörvény 33. cikk (1) bekezdése alapján alaptörvény-ellenes, ha a helyi önkormányzat képviselő-testülete tartósan nem működik és működőképességének helyreállítása nem várható.

Az Országgyűlés az Alkotmánybíróság elvi véleményének kikérése után a Kormány által betervezett kezdeményezését azonban már érdemben nem tárgyalta a közelgő

általános önkormányzati választások miatt. A választásokat követően helyre állt a foktői képviselő-testület jogszerű működése.

3. Összegzés

A fentiekben kifejtettek alapján egyértelműen megállapítható, hogy a Mötv. széleskörű lehetőséget biztosít a fővárosi és megyei kormányhivatal számára az önkormányzati döntések, az önkormányzati szervezet és működés, valamint a feladat-ellátási kötelezettségek törvényességi felügyeletére, és ez érvényesül az önkormányzati rendeletek törvényességi kontrolljában is.

Az önkormányzati rendeletek törvényességi kontrolljának elsődleges – és értelemszerűen leggyakrabban alkalmazott – eszköze a törvényességi felhívás, amely a 2012-2014-es vizsgált időszak átlag 98,6%-os eredményességi mutatójú 18 486 törvényességi felhívásából 5203 esetben (28,1%) önkormányzati rendelettel volt kapcsolatos.⁵⁰

Az eredménytelen törvényességi felhívások következtében született további törvényességi felügyeleti intézkedések – a 2.3. pontban elemzett – viszonylag alacsony aránya is mutatja, hogy a törvényességi felhívások alapvetően betöltik rendeltetésüket. Ugyanakkor azonban azt is meg kell jegyeznünk, hogy az eredménytelen törvényességi felhívások utáni további intézkedések aránya vélelmezhetően nagyobb mértéket mutatna, ha a Mötv. 134. § (2) bekezdése⁵¹ nem mérlegelési jogkörben utalná, hanem kötelezővé tenné az eredménytelen törvényességi felhívást követően a fővárosi és megyei kormányhivatal számára a törvényességi eljárás folytatását. A törvényességi felügyeleti eljárás – önkormányzathoz való alapjogokat védő – jogállami garanciáit tartalmazó eljárási rendje, az esetenként bürokratikusabb, bonyolultabb eljárás a gyakorlatban visszatarthatja a kormányhivatalokat attól, hogy a „kisebbségi” törvényességi felhíváson túli törvényességi felügyeleti egyéb eszközök alkalmazásával, és mérlegelési jogkörben döntve nem tesznek további intézkedéseket.

⁴⁹ Lásd 2., 3. és 4. táblázat.

⁵¹ „(2) A törvényességi felhívás eredménytelensége esetén a kormányhivatal a törvényességi felügyeleti eljárás egyéb eszközeinek alkalmazásáról mérlegelési jogkörben dönt.”

⁴⁹ <http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/9C7F056E452F62F6C-1257B3400212841?OpenDocument>

8. táblázat
Törvényességi felügyeleti intézkedések önkormányzati rendeletek kapcsán
(összegező táblázat)

Megye/főváros	2012						2013						2014					
	Mötv. 134. § (1) bek.	Mötv. 136. § (2) bek.	Mötv. 137. § (1) bek.	Mötv. 137. § (3) bek.	Mötv. 138. § (1) bek.	Mötv. 134. § (1) bek.	Mötv. 136. § (1) bek.	Mötv. 136. § (2) bek.	Mötv. 137. § (1) bek.	Mötv. 137. § (3) bek.	Mötv. 138. § (1) bek.	Mötv. 134. § (1) bek.	Mötv. 136. § (1) bek.	Mötv. 136. § (2) bek.	Mötv. 137. § (1) bek.	Mötv. 137. § (3) bek.	Mötv. 138. § (1) bek.	
	Bács-Kiskun	23	0	0	3	0	0	0	114	0	0	0	0	0	0	110	0	0
Baranya	115	0	0	0	0	0	105	0	0	0	0	0	0	17	0	0	0	0
Békés	12	0	0	0	0	0	7	0	0	0	0	0	0	68	0	0	0	0
Borsod-Abaúj-Zemplén	19	0	1	0	0	0	372	0	3	0	0	0	0	89	0	4	11	0
Csongrád	7	0	0	0	0	0	67	0	0	0	0	0	18	0	0	0	0	0
Fejér	57	0	1	0	0	0	170	0	3	0	0	0	76	0	0	0	0	0
Győr-Moson-Sopron	70	1	0	0	0	0	83	0	0	0	0	0	22	0	0	0	0	0
Hajdú-Bihar	14	0	0	0	0	0	275	0	0	0	0	0	307	0	0	0	0	0
Heves	26	0	1	0	0	0	181	0	7	0	0	0	54	0	1	0	0	0
Jász-Nagykun-Szolnok	131	0	0	0	0	0	184	0	0	0	0	0	73	0	0	0	0	0
Komárom-Esztergom	15	0	4	0	0	0	28	0	5	0	0	0	91	0	13	0	0	0
Nógrád	45	0	0	0	0	0	193	0	1	0	0	0	83	0	0	0	0	0
Pest	27	0	2	2	0	0	72	0	9	0	1	0	16	0	4	0	0	0
Somogy	63	0	1	0	0	0	318	0	0	0	0	0	72	0	0	0	0	0
Szabolcs-Szatmár-Bereg	364	0	2	3	0	0	7	0	1	0	0	0	10	0	0	1	0	0
Tolna	47	0	0	0	0	0	145	0	0	0	0	0	63	0	0	0	0	0
Vas	23	0	0	0	0	0	2	0	1	0	0	0	46	0	0	0	0	0
Veszprém	41	0	0	0	0	0	70	0	0	0	0	0	69	0	1	0	0	0
Zala	110	0	0	0	0	0	225	0	0	0	0	0	47	0	0	0	0	0
Budapest	16	0	5	0	0	0	28	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Összesen	1225	1	17	8	0	0	2646	0	30	0	2	0	1332	0	23	12	0	0

Forrás: saját szerkesztés